

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 22.9.2006
COM(2006)231 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Tematska strategija za varstvo tal

[SEC(2006)620]
[SEC(2006)1165]

SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Tematska strategija za varstvo tal

(Besedilo velja za EGP)

1. UVOD

Tla so splošno opredeljena kot vrhnja plast zemeljske skorje, ki jo tvorijo mineralni delci, organska snov, voda, zrak in živi organizmi. So vezni člen med zemljo, zrakom in vodo ter gostijo večino biosfere.

Ker je nastajanje tal zelo počasen proces, lahko tla v bistvu štejemo za neobnovljiv vir. Tla nas oskrbujejo s hrano, biomaso in surovinami. Služijo kot temelj za človeške dejavnosti in krajine ter kot arhiv dediščine in imajo ključno vlogo kot življenjski prostor in genski sklad. Skladiščijo, filtrirajo in preoblikujejo mnoge snovi, vključno z vodo, hranilnimi snovmi in ogljikom. Dejansko so največje skladišče ogljika na svetu (1500 gigaton). Te funkcije je treba zaščititi zaradi njihovega socialno-ekonomskega in okoljskega pomena.

Tla so izredno zapleten in spremenljiv medij. V Evropi je bilo opredeljenih več kot 320 glavnih tipov tal in znotraj vsakega so ogromne razlike v fizikalnih, kemičnih in bioloških lastnostih. Struktura tal igra glavno vlogo pri določanju zmožnosti tal, da opravljajo svoje funkcije. Vse poškodbe strukture tal škodujejo tudi drugim okoljskim medijem in ekosistemom.

Tla so izpostavljena številnim procesom degradacije ali nevarnostim. Ti vključujejo erozijo, zmanjšanje količine organskih snovi, lokalno in razpršeno onesnaženje, pozidavo, zbijanje tal, zmanjšanje biološke raznovrstnosti, zasoljevanje, poplave in zemeljske usade. Posledica kombinacije nekaterih od teh nevarnosti bi lahko bila dezertifikacija aridnih in subaridnih podnebnih razmer.

Zaradi pomena tal in potrebe po preprečitvi nadaljnje degradacije tal je šesti okoljski akcijski program¹ pozval k razvoju tematske strategije za varstvo tal („strategija“).

Najprej je Komisija leta 2002 predstavila sporočilo², ki so mu bile druge evropske institucije naklonjene.

---

¹ Sklep št. 1600/2002/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. julija 2002 o šestem okoljskem akcijskem programu Skupnosti (UL L 242, 10.9.2002, str. 1).

² COM(2002) 179.

2. OCENA STANJA

2.1. Stanje evropskih tal

Degradacija tal je v Evropi resen problem. Povzročajo ali zaostrujejo jo človekove dejavnosti, kot so neustrezna kmetijska in gozdarska praksa, industrijske dejavnosti, turizem, širjenje mestnih in industrijskih območij ter gradbena dela. Te dejavnosti imajo negativen vpliv, ki preprečuje, da bi tla opravljala širok razpon svojih funkcij in storitev za ljudi in ekosisteme. Posledica je izguba rodovitnosti tal, ogljika in biološke raznovrstnosti, zmanjšana zmogljivost zadrževanja vode, motnje v plinskem in prehranjevalnem ciklusu ter počasnejša razgradnja onesnaževal.

Degradacija tal neposredno vpliva na kakovost vode in zraka, biološko raznovrstnost in podnebne spremembe. Lahko tudi škoduje zdravju evropskih državljanov in ogrozi varnost živil in krme.

Čeprav se procesi degradacije tal močno razlikujejo od ene do druge države članice glede na različne nevarnosti različnih stopenj resnosti, je degradacija tal problem v vsej EU.

- Ocenjenih 115 milijonov hektarjev ali 12 % evropske skupne površine tal je izpostavljeno vodnim erozijam, 42 milijonov hektarjev pa prizadenejo vetne erozije³.
- Ocenjenih 45 % evropskih tal ima majhno vsebnost organskih snovi, pretežno na jugu Evrope, a tudi na območjih v Franciji, Združenem kraljestvu in Nemčiji.
- Ocenjuje se, da je v EU-25 potencialno onesnaženih približno 3,5 milijona področij⁴.

Podatkovna zbirka Corine, ki zajema zemljišča⁵, kaže velike spremembe pri uporabi zemlje v Evropi, ki vplivajo na tla. Med letoma 1990 in 2000 je bila spremenjena namembnost najmanj 2,8 % evropskih zemljišč, vključno z znatnim širjenjem mestnih območij. Med državami članicami in regijami so velike razlike v odstotku pozidanih površin v tem obdobju: pozidanih je bilo od 0,3 % do 10 % površin.

Na podlagi omejene količine podatkov, ki so na voljo, je težko ekstrapolirati trenutne trende v prihodnost. Vendar pa gonilne sile, ki so posledica človekovih dejanj in povzročajo nevarnosti, kažejo tendenco povečanja. Podnebne spremembe v obliki naraščajočih temperatur in izjemnih vremenskih dogodkov povečujejo emisije toplogrednih plinov iz tal ter možnost nevarnosti, kot so erozije, zemeljski usadi, zasoljevanje in zmanjšanje količine organskih snovi. Vse to kaže, da se bo degradacija tal v Evropi nadaljevala, morda pospešeno.

Obširni dokazi kažejo, da večine stroškov ob degradaciji tal ne krijejo neposredni uporabniki tal, ampak jih namesto tega krijejo večinoma širša družba in akterji, ki so daleč od mesta s problemom (odmaknjeni akterji).

---

³ EEA (Evropska agencija za okolje), 1995: Poglavje 7, Tla v evropskem okolju, Dobriška ocena (Dobris assessment) – obsega geografsko Evropo.

⁴ Glej presojo vpliva.

⁵ <http://terrestrial.eionet.eu.int/CLC2000/docs/publications/corinescreen.pdf>.

2.2. Evropsko, nacionalno in mednarodno ozadje politike

Različne politike Skupnosti prispevajo k varstvu tal, zlasti okolja (npr. zraka in vode) ter kmetijske politike (kmetijske okoljske politike in politike navzkrižne skladnosti). Kmetijstvo lahko pozitivno vpliva na stanje tal. Prakse upravljanja zemljišč, kot so organsko in integrirano kmetovanje ali obsežne kmetijske prakse v goratih predelih, lahko na primer ohranijo in povečajo količino organskih snovi v tleh in preprečijo zemeljske usade. Vendar so določbe za varstvo tal razširjene na veliko področij in ne predstavljajo celovite politike za varstvo tal, saj je njihov cilj pogosto zaščita drugih okoljskih medijev ali spodbujanje drugih ciljev. To pomeni, da obstoječe politike, čeprav v celoti izkoriščene, še zdaleč ne zajemajo vseh vrst tal in vseh opredeljenih nevarnosti. Tako se degradacija tal nadaljuje.

Od sprejetja sporočila iz leta 2002² so potekala prizadevanja zato, da bodo pred kratkim sprejete pobude okoljske politike o odpadkih, vodi, zraku, podnebnih spremembah, kemikalijah, poplavah, biološki raznovrstnosti in okoljski odgovornosti pripomogle k izboljšanju varstva tal. Direktiva o okoljski odgovornosti⁶ zlasti ustvarja usklajen okvir za režim odgovornosti, ki se mora uporabljati po vsej EU, kadar onesnaženje tal predstavlja veliko tveganje za zdravje ljudi. Vendar to ne velja za onesnaženje v preteklosti ali za škodo, nastalo pred začetkom njene veljavnosti. Države članice uporabljajo različne pristope za varstvo tal. Devet držav članic ima posebno zakonodajo o varstvu tal. Vendar ti zakoni običajno veljajo za eno samo posebno nevarnost, kot je onesnaževanje tal, in ne zagotavljajo vedno celostnega varstvenega okvira.

Povečana zavest o pomenu varstva tal na mednarodni ravni se odraža v reviziji listine Sveta Evrope za varstvo in trajnostno upravljanje tal iz leta 2003.

Vse države članice kot tudi Skupnost so pogodbenice Konvencije Združenih narodov o boju proti dezertifikaciji (UNCCD). Nekatero sredozemsko in večina novih držav članic je prizadetih strank ter so torej v postopku sprejemanja regionalnih in nacionalnih akcijskih programov za boj proti dezertifikaciji.

Cilj Protokola o varstvu tal v skladu z Alpsko konvencijo je ohranjanje ekoloških funkcij tal, preprečevanje degradacije tal in zagotavljanje racionalne rabe tal v tej regiji.

Kjotski protokol izpostavlja, da so tla najpomembnejše skladišče ogljika, ki ga je treba zaščititi in povečati, kjer je to mogoče. Skladiščenje ogljika v kmetijskih tleh lahko po nekaterih praksah upravljanja zemljišč prispeva k zmanjšanju podnebnih sprememb. Delovna skupina o odtočnih kanalih v zvezi s kmetijskimi zemljišči Evropskega programa o podnebnih spremembah (ECCP) je ocenila ta potencial na ustrezajočih 1,5 do 1,7 % antropogenih emisij CO₂ EU med prvim ciljnim obdobjem⁷ iz Kjotskega protokola.

Konvencija o biološki raznovrstnosti (CBD) je biološko raznovrstnost tal opredelila kot področje, ki zahteva posebno pozornost. Ustanovljena je bila mednarodna pobuda za ohranitev in trajnostno rabo biološke raznovrstnosti tal.

---

⁶ Direktiva 2004/35/ES (UL L 143, 30.4.2004, str. 56).

⁷ Glej: http://ec.europa.eu/comm/environment/climat/pdf/finalreport_agricsoils.pdf.

Mnogo držav, vključno z ZDA, Japonsko, Kanado, Avstralijo, Brazilijo in številnimi državami v razvoju, je oblikovalo politike za varstvo tal, ki vključujejo zakonodajo, dokumente s smernicami, nadzorne sisteme, opredelitev območij tveganja, popise, sanacijske programe in mehanizme financiranja za onesnažena področja, za katera ni mogoče najti odgovornih strank. Takšne politike zagotavljajo stopnjo varstva tal, primerljivo s pristopom, ki ga podpira ta strategija.

3. CILJ STRATEGIJE

3.1. Zagotovitev trajnostne rabe tal

Glede na to Komisija meni, da je za varstvo tal potrebna celovita strategija EU. Ta strategija mora upoštevati različne funkcije, ki jih tla lahko opravljajo, različnost in kompleksnost tal ter številne različne degradacijske procese, ki so jim lahko podvržena, pri čemer mora tudi upoštevati socialno-ekonomske vidike.

Splošni cilj je varstvo in trajnostna raba tal, ki temelji na naslednjih vodilnih načelih:

- (1) Preprečevanje nadaljnje degradacije tal in ohranjanje funkcij tal, kadar:
  - se tla uporabljajo in so funkcije tal izkoriščene, zato je treba pri rabi tal in vzorcih upravljanja ukrepati, ter
  - tla delujejo kot odtočni kanal/receptor učinkov človekovih dejavnosti ali okoljskih pojavov, zato je treba začeti ukrepati pri izviro.
- (2) Sanacija degradiranih tal do stopnje funkcionalnosti, ki je skladna vsaj s sedanjo in predvideno uporabo, pri tem pa prav tako upoštevanje stroškov sanacije tal.

3.2. Stopnja posredovanja

Za doseg te ciljev je treba ukrepati na različnih ravneh – lokalni, nacionalni in evropski. Ukrepi na evropski ravni so nujni dodatek ukrepom držav članic glede na to, da so⁸:

- Degradacija tal vpliva na druga okoljska področja, za katera obstaja zakonodaja Skupnosti. Nezmožnost varovanja tal bo spodkopala trajnostni razvoj in dolgotrajno konkurenčnost v Evropi. Dejansko so tla medsebojno povezana z zrakom in vodo tako, da tla uravnavajo njuno kakovost. Nadalje tla močno prispevajo k področjem kot so biotska raznovrstnost in varstvo morja, upravljanje obalnih območij in ublažitvi podnebnih sprememb.
- **Izkrivljanje delovanja notranjega trga** – velike razlike med nacionalnimi režimi varstva tal, zlasti v zvezi z onesnaževanjem tal, včasih gospodarskim subjektom nalagajo precej različne obveznosti, tako da prihaja do neravnotežja pri fiksnih stroških. Pomanjkanje takšnih režimov in negotovost v zvezi z obsegom degradiranih tal lahko v nekaterih primerih prav tako ovirata zasebne naložbe.

---

⁸ Za ustrezna dokazila glej presojo vpliva.

- **Čezmejni vpliv** – tla, čeprav na splošno nepremična, to le ni čisto tako, zato lahko ima degradacija v eni državi članici ali regiji čezmejne posledice. Izgube organskih snovi v tleh v eni državi članici škodujejo doseganju ciljev po Kjotskem protokolu EU. Jezovi so blokirani in infrastruktura nizvodno je poškodovana zaradi usedlin močne erozije ob zgornjem toku v drugi državi. Podtalnica v sosednjih državah je onesnažena zaradi onesnaženih področij na drugi strani meje. Zato je najpomembnejše škodo in kasnejšo sanacijo preprečiti že pri izviru, sicer bo morala stroške obnove okoljske kakovosti poravnati druga država članica.
- **Varnost hrane** – črpanje onesnaževal iz tal preko hrane in krme ter nekaterih živali za proizvodnjo živil lahko močno vpliva na varnost krme in hrane, s katerimi se prosto trguje na notranjem trgu; z zviševanjem ravni njihovih vsebnosti onesnaževal se ustvarja tveganje za zdravje ljudi in živali. Delovanje na izvorni ravni in na ravni EU s preprečevanjem onesnaževanja tal ali njegovim zniževanjem je nujna dopolnitev strogih ukrepov in nadzora EU, ki se izvajajo za zagotovitev varnosti hrane in krme.
- **Mednarodna razsežnost** – degradaciji tal vse več pozornosti namenjajo mednarodni sporazumi in listine. Z uvedbo ustreznega in celovitega okvira, ki bo predstavljal boljše znanje in upravljanje tal, lahko EU pridobi vodilno mednarodno vlogo, saj lahko olajša prenos znanja in izkušenj ter tehnične pomoči, pri čemer istočasno zagotovi konkurenčnost gospodarstev.

Prav tako bodo ukrepi na ravni EU pomenili dodano vrednost, saj bodo prispevali k varovanju zdravja evropskih državljanov, ki ga lahko na različne načine ogrozi degradacija tal, na primer, zaradi izpostavljenosti onesnaževalom tal z neposrednim zaužitjem (otroci na igriščih) ali posrednim zaužitjem (z okuženo hrano ali pitno vodo). Žrtve pa so enako pogoste tudi pri zemeljskih usadih.

Komisija torej predlaga uvedbo ciljne politike za zapolnitev vrzeli in za zagotovitev celovitega varstva tal. S tem se Komisija popolnoma zaveda potrebe po spoštovanju načel subsidiarnosti in odločanju ter ukrepov na najbolj primerni ravni. Tla so zgleden primer potrebe po globalnem razmišljanju in lokalnem ukrepanju.

4. UKREPI IN SREDSTVA

Strategija, ki jo predlaga Komisija, temelji na štirih ključnih stebrih:

- (1) okvirni zakonodaji z glavnim ciljem varstva in trajnostne rabe tal;
- (2) vključevanju varstva tal v oblikovanje in izvajanje nacionalnih politik in politik Skupnosti;
- (3) zapolnjevanju trenutnih vrzeli v znanju na nekaterih področjih varstva tal z raziskavami, ki jih podpira Skupnost in nacionalni raziskovalni programi;
- (4) povečanju javne zavesti o potrebi po varstvu tal.

4.1. Zakonodajni predlog

Po proučitvi različnih možnosti Komisija predlaga okvirno direktivo kot najboljše sredstvo za zagotovitev celovitega pristopa za varstvo tal ob popolnem upoštevanju subsidiarnosti. Države članice bodo morale sprejeti posebne ukrepe za obravnavo nevarnosti za tla, vendar jim bo direktiva puščala veliko svobode glede načina izpolnitve te zahteve. To pomeni, da se državi članici prepušča odločitve o sprejemljivosti tveganja, stopnji izpolnjevanja ciljev, ki jih je treba doseči, in izbiri ukrepov za doseg te ciljev.

To potrjuje, da se nekatere nevarnosti, kot so erozija, zmanjšanje količine organskih snovi, zbijanje tal, zasoljevanje in zemeljski usadi⁹, pojavljajo v posebnih območjih z možnostjo tveganja, ki jih je treba opredeliti. Pri onesnaževanju in pozidavi tal je bolj primeren nacionalen ali regionalen pristop. Predlog določa okvir za sprejetje, na ustrezni geografski in upravni ravni, načrtov za obravnavo nevarnosti, kjer se pojavijo.

4.1.1. Erozija, zmanjšanje količine organskih snovi, zasoljevanje, zbijanje tal in zemeljski usadi

Erozija, zmanjšanje količine organskih snovi, zasoljevanje, zbijanje tal in zemeljski usadi so obravnavani v naslednjem pristopu:

Predlagana direktiva bo od držav članic zahtevala, da opredelijo območja z možnostjo tveganja na podlagi skupnih elementov, ki jih je treba upoštevati, postavijo cilje za zmanjšanje tveganja na teh območjih in uvedejo programe z ukrepi za zmanjšanje tveganja. Komisija pri opredeljevanju območij z možnostjo tveganja države članice spodbuja k uporabi obstoječih programov spremljanja. Sčasoma se lahko razvijejo bolj usklajeni pristopi spremljanja in metodologije, ki temeljijo na delu za uskladitev metodologij mreže Evropskega urada za tla. Sprejemljivost tveganja in ukrepi se bodo spreminjali glede na resnost procesa degradacije, lokalne razmere in socialno-ekonomska vprašanja.

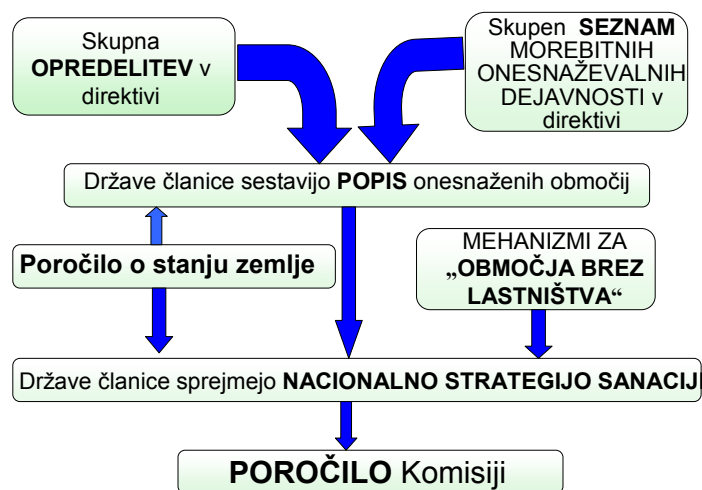
⁹ Poplave obravnava poseben predlog Direktive o ocenjevanju in obvladovanju poplav (COM(2006) 15).

Programi lahko temeljijo na ukrepih, ki so že bili izvedeni v nacionalnem okviru in okviru Skupnosti, kot so navzkrižna skladnost in razvoj podeželja v okviru SKP (skupne kmetijske politike), pa tudi na kodeksih dobre kmetijske prakse in akcijskih programih v skladu z Direktivo o nitratih, prihodnjih ukrepih v skladu z načrti upravljanja povodja za Okvirno direktivo o vodah, načrtih o obvladovanju tveganja v primeru poplav, nacionalnih gozdarskih programih in trajnostnih gozdarskih praksah ter ukrepih za preprečevanje gozdnih požarov. Kar zadeva ukrepe za preprečevanje zmanjšanja količine organskih snovi, vse vrste organskih snovi ne morejo kljubovati tej nevarnosti. Le organska sredstva za izboljšanje tal, kot npr. hlevski gnoj in kompost, se lahko spremenijo v humus, ki izboljša lastnosti tal.

Države članice bodo lahko svobodno kombinirale pristope zoper dejanske nevarnosti. To bo zlasti koristilo državam članicam, ki obravnavajo dezertifikacijo v okviru UNCCD, in preprečilo podvajanje truda.

4.1.2. Onesnaževanje

Glede na obvladovanje onesnaževanja je predviden pristop, ki temelji na naslednjem pristopu:

Na podlagi skupne opredelitve onesnaženih območij (tj. območij, ki predstavljajo znatno tveganje za zdravje ljudi in okolje), njene uporabe v državah članicah, in skupnega seznama morebitnih onesnaževalnih dejavnosti bodo države članice morale opredeliti onesnažena območja na svojih ozemljih ter oblikovati nacionalno strategijo sanacije. Ta strategija bo temeljila na smotnem in preglednem odrejanju prednosti območjem za sanacijo, pri čemer bo cilj zmanjšanje onesnaževanja tal in tveganja, ki pri tem nastane, ter vključitev mehanizmov za financiranje sanacije območij brez lastništva. To je dopolnjeno z obveznostjo prodajalca ali bodočega kupca, da zadevnim upravnim organom in drugi stranki transakcije pošlje poročilo o stanju tal za območja, kjer se je izvajala ali se izvaja morebitna onesnaževalna dejavnost. Direktiva z zahtevo po omejitvi vnašanja nevarnih snovi v tla obravnava tudi preprečevanje onesnaževanja.

4.1.3. Pozidava

Za bolj racionalno rabo tal bodo morale države članice sprejeti ustrezne ukrepe, da bi z obnavljanjem opuščeni industrijskih območij omejile pozidavo in z uporabo gradbenih tehnik, ki omogočajo ohranjanje kar največ funkcij tal, zmanjšale njene učinke.

4.1.4. Druge nevarnosti

Direktiva neposredno ne vključuje biološke raznovrstnosti tal. Za biološko raznovrstnost bodo na splošno veljali ukrepi, predlagani za druge nevarnosti. To bo zagotovilo doseg cilja zaustavitve zmanjševanja biološke raznovrstnosti do leta 2010.

4.2. Raziskave

Da bi zapolnili vrzeli v znanju o tleh in okrepili temelje politik, so potrebne dodatne raziskave. Komisija namerava upoštevati priporočila s posvetovanja z zainteresiranimi stranmi o prednostnih sklopih:

- procesi, ki so podlaga funkcijam tal (npr. vloga tal pri globalnem deležu CO₂ in pri varstvu biološke raznolikosti),
- prostorske in časovne spremembe procesov tal,
- ekološki, gospodarski in družbeni povzročitelji nevarnosti za tla,
- dejavniki, ki vplivajo na ekološke funkcije tal, in
- operativni postopki in tehnologije za varstvo in obnovo tal.

Predlog za sedmi okvirni program (2007–2013) zajema raziskave funkcij tal kot del svojih prednostnih področij „Okolje“ ter „Prehrana, kmetijstvo in biotehnologija“.

4.2.1. Biološka raznovrstnost

O biološki raznovrstnosti tal je znano premalo. Zaradi boljšega razumevanja funkcij biološke raznovrstnosti kot okoljske funkcije bo to prav tako obravnaval sedmi okvirni program. Ta postopek pridobivanja znanja bo podprt tudi s tekočimi pobudami v okviru Konvencije o biološki raznovrstnosti in programa Forest Focus.

4.3. Integracija

Politike Skupnosti o kmetijstvu, regionalnem razvoju, prometu in raziskavah imajo, med drugim, pomemben vpliv na tla. Za doseg ciljev te strategije bo treba varstvo tal še naprej vključevati v področja drugih politik.

Komisija namerava ukrepati, kakor je opisano v oddelku 6.

4.4. Ozaveščanje

Javnost je o pomenu varstva tal slabo ozaveščena. Da bi zapolnili to vrzel, so potrebni ukrepi za izboljšanje znanja in izmenjavo podatkov ter najboljših praks. Komisija bo pospeševala pobude, kot so:

- široka distribucija Evropskega atlasa tal in urejanje spletne strani o tleh <http://eusoiils.jrc.it> za javni dostop do podatkov o evropskih tleh, pomembnih za politiko,
- nadaljevanje evropske poletne šole za raziskovanje tal, da bi zagotovila posebno usposabljanje mladih raziskovalcev,

- spodbujanje pobud, kot je evropski manifest o dediščini Zemlje in geološki raznovrstnosti („European Manifesto on Earth Heritage and Geodiversity“),
- vključevanje vidikov v zvezi z znanjem o tleh in varstvom tal v obveščanje in usposabljanje, ki ju financira Skupnost,
- nagrade za upravljanje tal, kadar je primerno,
- pobude v okviru UNCCD, zlasti v letu 2006, mednarodnem letu puščav in dezertifikacije.

5. PRIČAKOVANI VPLIV IN POSLEDICE

Ta strategija je bila predmet presoje vpliva in obširnega posvetovanja z zainteresiranimi stranmi. Različne možnosti in z njimi povezani ukrepi so bili analizirani v okviru tega dela, vključno z nezavezujočimi ukrepi, prilagodljivim nepredpisujočim zakonodajnim okvirom EU in zakoni o različnih nevarnostih za tla, ki določajo cilje in sredstva na ravni EU.

Priporočila zainteresiranih strani, trenutne razmere glede varstva tal v EU, vključno z veljavnimi politikami in ukrepi v manjšini držav članic, v povezavi s celotnimi družbenimi stroški degradacije tal, so prepričali Komisijo, da bi bila prilagodljiva okvirna direktiva najprimernejši način za obravnavo varstva tal.

Presoja vpliva, ki je bila izvedena v skladu s smernicami Komisije in na podlagi razpoložljivih podatkov, kaže, da bi degradacija tal lahko stala do 38 milijard EUR letno.

Stroški, izhajajoči neposredno iz predlagane direktive, ki večinoma izhajajo iz obveznosti izpeljave opredelitve območij z možnostjo tveganja in popisa onesnaženih območij, so ocenjeni na največ 290 milijonov EUR letno za EU-25 v prvih petih letih in največ 240 milijonov EUR v naslednjih 20 letih. Ti stroški se bodo nato zmanjšali na manj kot 2 milijona EUR letno in jih bo večinoma krila javna uprava.

Koristi, izhajajoče iz teh obveznosti, bodo rezultat boljšega znanja o obsegu in lokaciji nevarnosti za tla, kar bo omogočilo sprejem bolj ciljno usmerjenih in učinkovitih meril. Teh koristi ni mogoče izmeriti, saj bodo odvisne od dejanske uporabe tega izpopolnjenega znanja.

Direktiva državam članicam dovoljuje, da določijo svoje stopnje izpolnjevanja ciljev in se odločijo za ukrepe v okviru programov in sanacijskih strategij, za katere menijo, da so najprimernejše in najbolj stroškovno učinkovite. Torej bodo stroški in koristi odvisni od stopnje interesa ter se bodo spreminjali tudi glede na obseg, v okviru katerega bodo države članice izkoristile možnosti, ki jih ponuja obstoječa zakonodaja, kot je navzkrižna skladnost v okviru SKP, da bi prispevale k varstvu tal.

Glede na različne stopnje interesa bodo lahko ob ukrepih predvidene različne okoliščine. Vsem okoliščinam so skupni dodatni stroški, ki se bodo pojavili šele približno od leta 2015 dalje ter bi jih lahko krili bodisi uporabniki tal in onesnaževalec in/ali javna uprava, odvisno od odločb, ki jih bodo v končni fazi sprejele države članice. Koristi pri tem bi večinoma imeli širša družba in nekateri gospodarski subjekti.

Ob posebnih okoliščinah srednjih do visokih stopenj izpolnjevanja ciljev so bili družbeni, gospodarski in okoljski vplivi morebitnih ukrepov, ki bi jih lahko sprejele države članice, analizirani v prilogi k presoji vpliva.

Pri oceni morebitnih dodatnih stroškov, zlasti glede na predvidene okoliščine, je treba upoštevati, da ocenjene ugodnosti nedvomno presegajo stroške, še zlasti ker mnogo okoljskih ugodnosti iz funkcij tal, predvsem ohranjanja biološke raznovrstnosti in zagotavljanja prehranjevalnih in plinskih ciklusov, ni bilo mogoče vključiti.

Nazadnje direktiva označuje glavni pristop politike, usmerjene v varstvo tal na ravni EU, in je oblikovana za varstvo tal kot pomembnega in v bistvu neobnovljivega vira EU, ki skupaj obsega približno 400 milijonov hektarjev.

6. PRIHODNJI KORAKI

Za zagotovitev uresničitve opisanih dejanj bo Komisija:

- oblikovala javne razpise za raziskovalne projekte, da bi podprla oblikovanje politike v skladu s cilji te strategije in vključila v odločanje vse novo pridobljeno znanje o biološki raznovrstnosti tal od leta 2006 dalje,
- v letu 2007 pregledala Direktivo o blatu iz čistilnih naprav, kot je tudi najavljeno v Tematski strategiji o preprečevanju in recikliranju odpadkov¹⁰, da bi zagotovila kar največ koristi iz ponovnega uvajanja hranilnih snovi, medtem ko bo dodatno omejila spuščanje nevarnih snovi v tla,
- v letu 2007 pregledala Direktivo o celovitem preprečevanju in nadzoru onesaževanja (IPPC)¹¹, da bi z vrnitvijo območja obratov IPPC v „zadovoljivo stanje“ in rednim spremljanjem tal na območju okrepila njene vidike varstva tal in preprečevanja onesaževanja s proučevanjem zlasti uskladitve osnovne obveznosti o preprečevanju tveganja onesaževanja,
- natančno spremljala, ali se potreba po varovanju tal zadostno upošteva v načrtih za razvoj podeželja v obdobju 2007–2013 in pozneje,
- preverila prispevek k varstvu tal z minimalnimi zahtevami po dobrih kmetijskih in okoljskih pogojih, ki so jih opredelile države članice v skladu s členom 5 in Prilogo IV Uredbe 1782/2003,
- spodbujala dejavnosti za razvoj najboljših praks, da bi v letu 2007 zmanjšali negativne učinke pozidave na funkcije tal,
- pripravila skupno strategijo izvajanja za okvirno direktivo in ostale stebre strategije v partnerstvu z državami članicami, pri čemer bo vzdrževala odprt dialog s strokovnjaki, ki so sodelovali na posvetovanju zainteresiranih strani. To bo omogočilo začetne dejavnosti v podporo držav članic pri opredelitvi in razvoju najbolj stroškovno učinkovitih ukrepov za doseganje ciljev strategije. To bo omogočilo tudi boljše sodelovanje med državami članicami pri doseganju primerljivih pristopov k varstvu tal.

---

¹⁰ COM(2005) 666.

¹¹ Direktiva 96/61/ES (UL L 257, 10.10.1996, str. 26).

- ustvarila zanesljiv pristop za obravnavo povezave med varstvom tal in podnebnimi spremembami glede na stališča raziskave, gospodarski razvoj in razvoj podeželja, tako da so politike s teh področij vzajemno v podporo,
- ocenila morebitne sinergije med ukrepi za varstvo in trajnostno rabo tal ter ukrepi, ki so vključeni v načrte upravljanja povodij v okviru Okvirne direktive o vodah v letu 2009,
- ocenila možne sinergije med ukrepi za varstvo in trajnostno uporabo tal in ukrepi za varstvo obalnih vod, vključno z ukrepi iz Tematske strategije za varstvo in ohranjanje morskega okolja¹²,
- zagotavljala vključevanje vidikov varstva tal v proizvodno politiko, da bi preprečila onesnaženje tal,
- zagotavljala, da se ukrepi te strategije in pobude v okviru UNCCD, UNCBD, Kjotskega protokola in Alpske Konvencije vzajemno podpirajo, so usklajeni in se dopolnjujejo.

Ta strategija vsebuje ukrepe, ki štejejo za ustrezne v tej fazi na ravni EU. Napredek k dosegi ciljev te strategije bo po potrebi ocenjen kot del pregleda šestega okoljskega akcijskega programa (EAP).

---

¹² COM(2005) 504.